

Sygn. akt I C 2333/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Zalewska

Protokolant: Marta Kobylińska

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2014 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa W. D.

przeciwko Bank (...) SA w W.

o ustalenie

orzeka

- 1. ustala, że pomiędzy powodem W. D. a pozwanym Bankiem (...) SA w W. nie istnieją zobowiązania wynikające z umowy pożyczki nr (...) z dnia 13 sierpnia 2010 r. oraz z umowy nr (...) z dnia 16 marca 2012 r.**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**
- 3. nakazuje pobranie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia kwoty 5.027,26 złotych tytułem opłaty od pozwu oraz wydatków sądowych związanych z opinią biegłego, które nie zostały uiszczone.**

I C 2333/12

UZASADNIENIE

W dniu 17 października 2012 roku powód W. D.-reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł przeciwko Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. pozew o ustalenie nieistnienia zobowiązania pomiędzy powodem a pozwanym wynikającego z umowy pożyczki nr (...) ((...)) z dnia 13 sierpnia 2010 roku oraz z umowy pożyczki (...) z dnia 16 marca 2012 roku także wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przewidzianych. Równocześnie powód wystąpił z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych w całości.

W uzasadnieniu pełnomocnik powoda wskazał, że w sierpniu 2012 roku powód powziął wiedzę, że widnieje jako strona(pożyczkobiorca) dwóch umów pożyczki z pozwanym, wobec czego powód zwrócił się do pozwanego o wyjaśnienie i udostępnienie umów pożyczek informując, że żadnych umów pożyczek z pozwanym bankiem nie podpisywał. Jednocześnie wniósł o zawieszenie spłaty rat pożyczek do czasu wyjaśnienia sprawy. (Pozew wraz z załącznikami-k.1-25)

Postanowieniem z dnia 7 listopada 2012 roku Sąd zwolnił powoda od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych w całości. (Postanowienie z dnia 7.04.2012 r. - k. 30)

W odpowiedzi na pozew pozwany Bank (...) S.A – reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o oddalenie powództwa jako bezzasadnego, obciążenie powoda kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pełnomocnik pozwanego wskazał, iż powód zawarł przedmiotowe umowy z Bankiem (...) S.A. zgodnie z procedurą stosowaną przez Bank przy zawieraniu tego rodzaju umów, a więc w szczególności było wymagane okazanie dokumentu tożsamości. Wskazał, iż do zawarcia umów pożyczki doszło w siedzibie Banku, co wymagało fizycznej obecności osoby posługującej się danym dokumentem. (Odpowiedź na pozew -k. 38-40)

Zarządzeniem z dnia 23.04. 2013 roku Sąd wyznaczył termin rozprawy na dzień 17 czerwca 2013 roku oraz zobowiązał pełnomocników stron do zajęcia stanowiska w terminie 7 dni doręczając odpisy opinii.(k. 80)

Przesyłka wysłana na adres pełnomocnika pozwanego wskazany w odpowiedzi na pozew tj. ul. (...), (...)-(...) W. powróciła z adnotacją Urzędu Pocztowego „nie podjęto w terminie”. Sąd uznał przesyłkę z przedmiotową opinią wysłaną na adres pełnomocnika pozwanego za doręczoną z dniem 29 maja 2013 roku. (k-102 verte)

Pismem procesowym z dnia 13 czerwca 2013 roku pełnomocnik pozwanego wniósł o zdjęcie terminu rozprawy wyznaczonej na dzień 17 czerwca 2013 roku oraz wyznaczenie nowego terminu rozprawy uzasadniając to tym, że na przesyłce widnieją błędne dane pełnomocnika pozwanego, w związku z czym pełnomocnik nie został poinformowany o wyznaczeniu terminu rozprawy oraz nie otrzymał opinii sporządzonej przez biegłego. (Pismo procesowe pełnomocnika pozwanego z dnia 13.06.2013r.-k.128-129)

W trakcie postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 sierpnia 2010 roku w W. pomiędzy pozwanym a powodem została zawarta umowa pożyczki Nr (...) ((...)) na kwotę 3.999,67 złotych. (dowód: Umowa pożyczki Nr (...) ((...)) z dnia 13.08.2010r. k.19-22)

W dniu 16 marca 2012 roku w W. pomiędzy pozwanym a W. D. i M. D. została zawarta umowa pożyczki Nr (...) na kwotę 36.970,56(dowód: umowa pożyczki Nr (...) z dnia 16.03.2012r.-k. 13-16)

Powód wraz z żoną założyli wspólny rachunek bankowy. (okoliczność bezsporna, zeznania powoda -k.62)

O istnieniu zobowiązań wynikających z umów pożyczek powód dowiedział się po śmierci żony. (dowód: zeznania świadka J. D. (1), zeznania powoda- k.61-62)

Powód nie podpisywał umów. Nie rozpoznaje swojego podpisu na umowach. Żona nigdy mu nie mówiła o zaciąganiu pożyczek czy kredytów. (zeznania powoda-k.62)

Pismem z dnia 27 sierpnia 2012 roku powód zwrócił się do pozwanego z prośbą o udostępnienie umowy pożyczki nr (...) ((...)) oraz umowy pożyczki Nr (...) stwierdzając, iż umowy nie zostały przez niego podpisywane. (Pismo powoda z dnia 27.08.2012r.-k 23)

W odpowiedzi na pismo powoda pozwany Bank (...) S.A. poinformował, iż środki z udzielonych pożyczek zostały przebrane na rachunek prowadzony na rzecz M. i W. D.. (Pismo pozwanego z dnia 29.08.2012 r.k-24)

Podpisy nieczytelne złożone na umowie pożyczki Banku (...) S.A. o nr (...) na nazwisko W. D. I M. D. w dniu 16 marca 2012 roku na stronach 1-6 w dolnych tercjach oraz w miejscach „(podpis pożyczkobiorcy)” oraz podpisy nieczytelne na umowie pożyczki Banku (...) S.A. o nr (...) wystawionej na nazwisko W. D. w dniu 13 sierpnia 2010 roku na stronach 1-3 w dolnych tercjach oraz w miejscach „(podpis pożyczkobiorcy)” nie zostały nakreślone przez W. D.. (dowód: opinia biegłego-k.75)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, których prawdziwość nie była kwestionowana przez strony nie budziła także wątpliwości sądu oraz zeznań powoda oraz świadka J. D. (2). Zeznania powoda oraz świadka są spójne, logiczne i korespondują ze sobą, potwierdzając fakt okoliczności powzięcia przez powoda informacji o umowach pożyczki oraz na okoliczność nie istnienia zobowiązań pomiędzy stronami wynikających z umów pożyczek.

Ponieważ kwestią sporną w niniejszej sprawie było ustalenie autentyczności podpisów złożonych na dokumentach bankowych widniejących jako podpis pożyczkobiorcy, tj. W. D. oraz czy zostały nakreślone jego ręką Sąd postanowił dopuścić dowód z opinii biegłego grafologa.

Sąd przyjął opinię pisemną złożoną przez biegłego za bezstronny i wiarygodny dowód w sprawie. W ocenie Sądu opinia jest przekonująca, wyczerpująco uzasadniona, rzetelna, pełna i pozwala w sposób jednoznaczny ustalić okoliczności wymagające wiedzy specjalnej. Sąd nie doszukał się więc żadnych przesłanek, które podważałyby prawidłowość ustaleń biegłego. Tym samym w ocenie Sądu opinia biegłego - uzupełniona wyjaśnieniami ustnymi oraz pisemną opinią uzupełniającą- stanowi istotny i obiektywny dowód w sprawie.

Sąd zważył co następuje:

Powód w toku niniejszego procesu domagał się ustalenia, że pomiędzy nim a pozwanym Bankiem (...) S.A nie istnieje stosunek zobowiązaniowy wynikający z umowy pożyczki nr (...) ((...)) z dnia 13 sierpnia 2010 roku oraz umowy pożyczki nr (...) z dnia 16 marca 2012 roku.

Przede wszystkim podstawę takiego żądania stanowi art. 189 k.p.c. w świetle tego przepisu interes prawny, jako przesłanka powództwa o ustalenie, która, w sposób niezależny od innych wymaganych przez prawo materialne lub procesowe okoliczności, warunkuje określony skutek tego powództwa, należy do grupy przesłanek merytorycznych. Interes prawny, jako przesłanka merytoryczna powództwa o ustalenie stosunku prawnego lub prawa, decyduje o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda, że wymieniony w powództwie stosunek prawny lub prawo istnieje. Drugą więc przesłanką merytoryczną jest wykazanie prawdziwości twierdzeń powoda o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje.

Podnieść zatem należy, iż warunkiem badania zasadności żądania powódki jest istnienie po jej stronie interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 listopada 1996 r., III CZP 115/96, OSNC 1997/4/35).

Interes prawny jest to interes dotyczący szeroko rozumianych praw i stosunków prawnych. Interes prawny występuje wówczas, gdy istnieje niepewność prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych. Niepewność ta może być wynikiem spodziewanego kwestionowania prawa lub kwestionowania stosunku prawnego. Aby zatem powód skutecznie mógł powołać się na interes prawny, winny jest wykazać że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie, wynikające z błędnego przekonania co do przysługiwania powodowi określonych uprawnień, ryzyko naruszenia w przyszłości jego praw (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2002 r., II CKN 919/99, niepublikowany).

W ocenie Sądu po stronie powoda istnieje interes prawny dochodzenia ustalenia spornego stosunku prawnego w zakresie w którym dochodzi ustalenia nieistnienia stosunku zobowiązaniowego z umowy pożyczki nr (...) ((...)) z dnia 13 sierpnia 2010 roku oraz z umowy pożyczki (...) z dnia 16 marca 2012 roku w stosunku do jego osoby. W ocenie Sądu powód udowodnił i należycie wykazał, iż takowy interes posiada. Istnieje bowiem obiektywna potrzeba ochrony praw powoda, na co wskazuje poczynione przez Sąd ustalenia faktyczne w toku procesu, z których wynika, iż pozwany przelał już środki z udzielonych pożyczek na rachunek bankowy prowadzony na rzecz powoda i jego żony. Jednocześnie pozwany nie wstąpił dotychczas na drogę sądową z powództwem skierowanym przeciwko powodowi o

splątę rat pożyczki. Stwierdzić należy, iż prawa powoda nie zostały jak na razie naruszone, co potwierdza istnienie interesu prawnego na podstawie art. 189 k.p.c.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy wskazać należy, iż bezspornym w niniejszej sprawie było iż powód wraz z żoną założył rachunek bankowy.

Nie ulega wątpliwości iż powód po śmierci żony dowiedział się o istnieniu umowy pożyczki nr (...) ((...)) z dnia 13 sierpnia 2010 roku oraz umowy pożyczki nr (...) z dnia 16 marca 2012 roku.

Kwestią sporną, kluczową w niniejszej sprawie było ustalenie autentyczności podpisów złożonych na dokumentach bankowych, widniejących jako podpis pożyczkobiorcy tj. W. D.. Decydujące znaczenie miały w tej kwestii opinia pisemna biegłego sądowego, która pozwoliła w sposób nie budzący żadnych wątpliwości odpowiedzieć na kluczowe dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy pytania. Biegły sądowy stwierdził w opinii, że podpisy nieczytelne złożone na umowie pożyczki Banku (...) S.A. o nr (...) ((...)) z dnia 13 sierpnia 2010 roku oraz umowy pożyczki nr (...) z dnia 16 marca 2012 roku nie zostały nakreślone przez W. D..

Opinia biegłego jako jasna, zrozumiała, fachowa i rzetelna nie budzi wątpliwości Sądu co do prawidłowości poczynionych w niej ustaleń.

Zebrany materiał dowodowy w aktach sprawy w świetle opinii biegłego wyklucza nakreślenie podpisów przez powoda W. D.. Mając powyższe na uwadze nie doszło więc nigdy ze strony powoda do zawarcia z pozwanym umowy pożyczki nr (...) ((...)) z dnia 13 sierpnia 2010 roku oraz z umowy pożyczki (...) z dnia 16 marca 2012 roku. Tym samym należało uznać, iż nie istnieją zobowiązania wynikające z powyższych umów pomiędzy stronami procesu.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

W niniejszej sprawie Sąd w całości uwzględnił powództwo. Dlatego też to pozwany jest tą stroną procesu, która przegrała przedmiotową sprawę, w związku z tym obowiązana jest zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu. Warunkiem zasądzenia od strony przegrywającej na rzecz przeciwnika kosztów procesu jest zgłoszenie żądania, który w niniejszej sprawie został spełniony, albowiem pełnomocnik powoda w pozwie wniósł o zasądzenie kosztów procesu. W skład kosztów należnych stronie powodowej wchodzi: wynagrodzenie adwokata w kwocie 3600 złotych (§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz opłata od dokumentu pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł. Uiszczenie tej opłaty stanowi bowiem dopełnienie wymagania przewidzianego w obowiązujących przepisach prawa i jest zarazem warunkiem formalnoprawnej zgodności sporządzenia dokumentu pełnomocnictwa z prawem. W związku z tym, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3 617,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu – punkt II wyroku.

Zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Kosztami tymczasowo pokrytymi przez Skarb Państwa było wynagrodzenie biegłego sądowego oraz opłata sądowa od pozwu na kwotę 2958 złotych od której uiszczenia strona powodowa została zwolniona w całości.-punkt III wyroku.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji.

Zarządzenie: Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.